

**КОМАХИ-ШКІДНИКИ КАПУСТЯНИХ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР
В АГРОЦЕНОЗАХ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ**

Біланчук С.С.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Капустяні культури є важливими в плані забезпечення людей продуктами харчування. Щорічно вони пошкоджуються значною кількістю комах-шкідників, від діяльності яких урожайність зменшується, а якість овочевої продукції знижується. Одержання високих урожаїв капустяних культур високої якості неможливе без вчасного застосування заходів захисту від шкідливих комах. До спеціалізованих шкідників капустяних культур відносяться: капустяні блішки, весняна капуста муха, капустяні клопи, капуста попелиця. Капустяні культури більше ніж інші культури пошкоджуються фітофагами. Сходам та розсаді значної шкоди завдають хрестоцвіті блішки та вовчок звичайний (капустянка). Стебла і черешки листків пошкоджують листоїд, стебловий довгоносик, гусениці совок. Упродовж вегетації шкоди завдають комплекс лускокрилих та попелиці. Насінники пошкоджують ріпаковий квіткоїд, насінневий прихованохоботник та вогнівки.

В результаті досліджень, проведених на дослідних ділянках Бергівського району виявлено 21 вид комах-шкідників овочевих капустяних культур, які належать до 7 рядів: *Homoptera* (1), *Hemiptera* (2), *Coleoptera* (9), *Diptera* (2), *Lepidoptera* (5), *Hymenoptera* (1), *Orthoptera* (1). Обстеженнями були охоплені насадження капустяних овочевих культур як на присадибних, так і на фермерських ділянках сіл В. Ком'яти, Онок, Олешник Бергівського району. За результатами дослідження та спостереження було виявлено, що такі види як білан капустяний, білан ріпний, капуста міль, ріпаковий пильщик, весняна капуста муха, літня капуста муха, капуста вогнівка та совка капуста завдають шкоди капустяним культурам у досліджуваному районі тільки на стадії личинки, а стебловий капустяний прихованохоботник, насінневий (ріпаковий) прихованохоботник, листоїд капустяний, ріпаковий квіткоїд, капуста блішка чорна, капуста блішка виїмчаста, капуста блішка синя, капуста блішка світлонога, капуста блішка хвиляста, капуста попелиця, капустяний клоп, ріпаковий клоп та вовчок звичайний – на стадії личинки та імаго. Найбільш поширеними в районі дослідження є капуста совка (*Barathra brassicae* L.), капуста міль (*Plutella maculipennis* Curt.), капустяний (*Pieris brassicae* L.) і ріпний (*Pieris rapae* L.) білани, капуста попелиця (*Brevicoryne brassicae* L.) та вовчок звичайний (*Gryllotalpa gryllotalpa* L.).

Для регуляції чисельності шкідників капустяних овочевих культур в умовах досліджуваного району слід використовувати інтегрований захист, який базується на проведенні агротехнічних, хімічних і біологічних заходів.